



Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa  
Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju  
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Platform for Mobility and International Cooperation of Ethnologists and Cultural Anthropologists  
Department of Ethnology and Cultural Anthropology  
Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

**mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa**  
Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

poziva Vas na izlaganje

**Marine Pretković**

## **ISKUSTVO ŽIVLJENJA I ISTRAŽIVANJA NA JAVI**

u petak, 1. travnja 2016. godine u 9:30 sati, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predavaonica A125

### **Sažetak izlaganja**

Izlaganje opisuje iskustvo boravka na otoku Java u Indoneziji u sklopu kulturno-umjetničke stipendije i iznosi viđenje javanske kulture iz perspektive kulturne antropologinje.

Tromjesečni boravak u gradu Surakarti u Središnjoj Javi prekratak je za temeljito razumijevanje bogate javanske tradicije i lokalnih običaja, no ipak omogućava dobar uvid u način života i tradicijske vrijednosti koje lokalni ljudi vole isticati te načine na koje se one održavaju u suvremenom kontekstu. Pod utjecajem burnih povijesnih i političkih događanja, javanska je kultura sastavljena od različitih religija, običaja i kulturnih praksi, koji su prilagođeni lokalnom kontekstu i životnoj filozofiji u specifičan javanski spoj koji se naziva *kejawan*. Radi se o setu vrijednosti potrebnih za postizanje unutarnjeg mira, a te su vrijednosti posebno utkane u sve tradicionalne javanske umjetničke forme: ples (*tari tradisi*), oslikavanje tkanine voskom (*batik*), sviranje javanskog orkestra (*gamelan*) i razne oblike javanskog kazališta (*wayang*). U Središnjoj Javi brojni su se tradicionalni umjetnički oblici uspjeli održati i danas, prvenstveno u sklopu odvijanja javnih društvenih ceremonija i kao dio turističke ponude, a neki od njih oživljavaju se kroz reinterpretacije mladih umjetnika, koji stvaraju nove umjetničke sadržaje zanimljive današnjoj mladeži.

Izlaganje također opisuje i etnografsko istraživanje jedne od brojnih vrsta *wayang* kazališta – kazalište svitaka, koje je bilo potaknuto nedostatkom dokumentacije o tom kazalištu te rastućom scenom suvremene interpretacije kazališta svitaka koje su pokrenuli lokalni umjetnici na Javi. Ističu se prednosti i nedostaci *outsajderske* perspektive, snalaženje u sredini u kojoj ne poznajemo jezik te općeniti dojam i osobna valorizacija cjelokupnog terenskog istraživanja.

Kao zaključna razmatranja, na ovome se primjeru propituju mogućnosti inozemnih istraživanja za hrvatske etnologe i kulturne antropologe, kao i prezentacije njihovih istraživanja stručnoj i domaćoj javnoj publici.

### **O izlagačici**

Marina Pretković završila je studij povijesti umjetnosti i etnologije i kulturne antropologije u Zagrebu. Tijekom i nakon studija sudjelovala je na različitim radionicama, terenskim istraživanjima i volonterskim programima u Hrvatskoj i inozemstvu, koji su se bavili zaštitom i interpretacijom kulturne i umjetničke baštine, što je i danas područje koje ju najviše zanima. Posebno ju zanimaju angažirani i kreativni oblici zaštite baštine inicirani od lokalne zajednice. Trenutno sudjeluje na međunarodnom istraživačkom projektu „Wayang beber na Javi“ i u aktivnostima udruge AngArt.

---

#### **mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa**

Platforma je jedna od inicijativa Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu kojom se potiče i jača suradnja domaćih i inozemnih etnologa i kulturnih antropologa i znanstvenika srodnih disciplina. Organizacijom različitih događanja – radionica, predavanja, okruglih stolova i sl. – stvaramo prostor za razmjenu znanja i istraživačkih iskustava, za učvršćivanje veza domaćih i inozemnih znanstvenih institucija, za pokretanje zajedničkih istraživačkih projekata te za kritičko promišljanje akademske mobilnosti kao jednog od naglasaka znanstvenih politika. Koordinatorice: dr. sc. Petra Kelemen, dr. sc. Sanja Lončar i dr. sc. Tihana Rubić, <http://www.ffzg.unizg.hr/etno/mobilnaeka/>